

Utser Kuba till ordförande

Eva Björklund

Världshälsoorganisationen grundades 1948 och höll sin 67e Generalförsamling i Genève 19-24 maj. På årsmötena samlas de 193 medlemsländernas hälsovårdsministrar med sällskap, totalt nästan 3 500 deltagare. För första gången valdes Kuba till ordförande.

Ordförandeskapet går runt mellan världsdelar och medlemsstater. I år var det Amerikas tur att nominera ordförandeland. Då var det självklart att nominera Kuba - nu väger Latinamerikas och Karibiens röster tyngre än USAs.

Så det blev Kubas hälsovårdsminister Roberto Morales Ojeda som fick leda förhandlingarna under mötes fem dagar.

WHOs generaldirektör betecknar valet av Kuba som ett erkännande av hälsovårdens höga kvalitet och goda resultat med sammanhållen mångsidig hälsovård i det egna landet och i insatser i andra länder i världen.

Där ingår Kubas internationella hälsobistånd där över 130 000 kubaner deltagit, varav i katastrofbistånd till 23 länder. Där ingår också utbildningen av över tiotusen läkare, sjuksköterskor, tandläkare och tekniker från ett hundratal länder, som har bidragit till att höja folkhälsan runt om i världen.

Och på Kuba handlar det om
Gratis läkarvård för hela befolkningen
Malaria och gula febern utrotades 1960
Den låga barnadödlighet med bara
4,2 döda per tusen levande födda, första levnadsåret
5,7 döda per tusen levande födda, upp till fem år
Den låga mödradödlighet med bara
38,9 döda per 100 000 förlösningsar
En sjuksköterska per invånare
En läkare per 133 invånare
38 549 familjeläkare, täcker hela befolkningen
Medellivslängd 77,9 år (76 för män, 80,2 för kvinnor)
Källor: WHOs hemsida, #CubaOMS

Över 50 000 kubaner i hälsovårdsbistånd

Så många kubaner arbetar för närvarande utomlands, i olika delar av världen. Sedan de första kubanska läkarna åkte ut på internationellt uppdrag till Algeriet 1962 har ca 132 000 hälsovårdsarbetare deltagit i Kubas utlandsbistånd.

Trots att så många kubanska läkare arbetar utomlands finns över 4 läkare per 1 000 invånare kvar i arbete på Kuba. Men den höga andelen i utlandstjänst har lett till att vissa reformer behövs för att kunna garantera att alla kubaner får den vård de behöver.

Bland de mest omfattande insatserna i utlandet nämnde Yilian Jiménez bloddonationerna till offren för jordbävningen i Peru på 70-talet, och den långvariga samarbetet med länder i Afrika även under den svåra ekonomiska krisen på Kuba på 90-talet, och så klart

Latinamerikanska Läkarhögskolan, och program som Uppdrag Underverk, som återgivit över två miljoner människor synen.

Dessa resultat speglar uppbygget av ett samhällssystem där patienter inte behandlas som kunder eller varor.

Haitis hälsominister tackar Kuba

Florens Guillaume Duperval tackade i Genève för allt stöd från Kuba, inom både sjukvården och utbildning.; ”Kuba ger bistånd utan att ställa villkor, ett sant exempel på solidaritet, sade ministern under WHOs årsmöte. Hon lyfte särskilt upp den kubanska vårdpersonalens insatser i samband med jordbävningen 2010 och för att bekämpa den koleraepidemi och andra sjukdomar som följde i katastrofernas spår. I hjälpinsatsen ingick även utbildning av personal och rehabiliteringstjänster efter jordbävningen som krävde 250 000 döda och 100-tusentals skadade.

De första kubanska läkarna kom redan 1998 till Haiti som en del i en permanent brigad som skulle finnas till hands också vid katastrofsituationer, efter orkanerna George och Mitch, berättade Nestor Marimon från Kubas hälsomyndighet. ”När jordbävningen kom hade vi redan 367 kubanska hälsovårdsarbetare i landet, som sedan ökade till 1 546. Och efter det har vi satsat på att utbilda läkare, och hittills har 889 haitiska elever klarat sin läkarexamen på Kuba”.

300 kubanska läkare till i Brasilien

En grupp på 300 kubanska specialister anlände till Brasilien för att ansluta sig till regeringsprogrammet ”Fler Läkare” för att kunna erbjuda hälsovård i avlägsna landsändar och i kåkstäderna. Det ingår i det avtal Kuba och Brasilien slöt i juli förra året inom ramen för
forts sid 7

forts från sid 6

Panamerikanska Hälsoorganisationen. Nu finns 4 300 kubanska läkare utspridda i jättelandet.

Tillsammans med brasilianska och kollegor från andra länder ser de till att ytterligare 45 miljoner invånare - de flesta lever under fattiga förhållanden - får tillgång till läkarvård. Sveriges Radio har ifrågasatt programmet och fört fram samma kritik som högern i Brasilien:

- att läkarna inte får sin lön direkt från Brasilien, utan via kubanska hälsovårdsdepartementet. Men det inte konsitagre än att SIDA:s eller svenska NGOers biståndsarbetare får sin lön hemifrån.

- att de får dåligt betalt. SRs omsorg om kubanska läkarlöner är rörande: de får visserligen högre lön än för arbete i hemlandet och en rad andra förmåner, men lägre än vad de brasilianska läkarna tjänar. SR gör sig till tolk för deras missnöje över att kubanerna visar att läkare kan ställa upp för folkflertalet, solidariskt, inte bara där de kan tjäna mycket pengar.

- att några läkare övergivit uppdraget. SR nämner inte att USA sedan många år driver ett cyniskt program för att med löften om bra jobb och pengar i Miami beröva de fattiga i Afrika och Latinamerika sina kubanska läkare. Framgången är dock begränsad, färre än 2 procent har näppt på bettet, vilket visar den höga moral de har.)

Källor Cubadebate 140314, Juventud Rebelde

Översättningar Zoltan Tiroler, Achim Rödner m fl

